

AL III-EA CONGRES INTERNAȚIONAL DE STUDII SUD-EST EUROPENE, 4—11 SEPTEMBRIE 1974

Al III-lea Congres internațional de studii sud-est europene care s-a desfășurat la București între 4—11 septembrie 1974 a constituit o importantă manifestare științifică atât prin complexitatea tematicii abordate cât și prin participarea unui foarte mare număr de specialiști (1 300 de participanți înscriși, din domeniul istoriei, arheologiei, etnografiei, lingvisticii, istoriei artei, reprezentând 34 de țări).

În cadrul programului congresului, un volum cuprinzător a revenit temelor de arheologie și istorie începând din perioada preistorică până în epoca contemporană: 1. Mediterana și Balcanii în epoca pre- și protoistorică; 2. Procesul urbanizării în spațiul balcanic până la sfârșitul antichității; 3. Geneza popoarelor balcanice și formarea statelor; 4. Statele balcanice și sud-est europene în relațiile internaționale (secolele XVIII—XX); 5. Caracterele și tendința dezvoltării economice, sociale și instituționale a statelor balcanice și sud-est europene.

Rapoartele, corapoartele și comunicările prezentate au reflectat rezultatele celor mai noi cercetări în domeniile amintite, evidențiindu-se contribuția cercetărilor proprii în cadrul cercetărilor de ansamblu, deschizându-se un bogat prilej de discuții, de informare multilaterală și de confruntare, de un înalt nivel științific.

Din partea Institutului de arheologie din București au fost prezentate 14 comunicări și un coraport, care au reflectat în mod cuprinzător stadiul la care a ajuns cercetarea științifică în țara noastră în domeniul arheologiei.

Comunicările referitoare la perioada comunei primitive s-au remarcat prin tratarea și analiza culturilor materiale de pe teritoriul țării noastre sub raportul lor etiologic și evolutiv, încadrate permanent în ansamblul mult mai larg al spațiului altor civilizații cu care s-au condiționat reciproc. Au fost prezentate probleme legate de evoluția culturilor străvechi, a tipurilor de așezare, a formelor de economie, a manifestărilor de artă și spirituale (Vasile Boroneanț, Marin Nica, Eugen Comșa, Corneliu Mateescu, Cornelia Belcin, Alexandrina Alexandrescu, Vlad Zirra).

În cadrul temei privind procesul urbanizării au fost abordate diferite aspecte începând cu epocile arhaică și clasică și până la sfârșitul antichității. Comunicările și rapoartele au analizat aspectele comune și generale ale evoluției urbanizării în spațiul sud-est european, au dezbătut cele mai recente descoperiri, aducând contribuții originale în problemele legate de fenomenul urbanizării la daci, în urbanizarea limes-ului dunărean, a raporturilor dintre construcțiile militare și civile la Dunărea de Jos, a fundării orașelor etc. (Hadrian Daicoviciu, Maria Coja, Al. Suceveanu, A. Rădulescu, C. Scorpan, Emilian Popescu, Radu Vulpe, Maria Alexandrescu.)

La tema privind geneza popoarelor balcanice, mai multe comunicări au dezbătut problemele legate de etnogeneza românilor (mileniul I e.n.), abordând rezultatele celor mai noi descoperiri legate de procesul de etnogeneza a românilor, acoperind perioada de la părăsirea Daciei de către administrația și armata romană, până în secolul al X-lea.

Comunicările au prezentat etapele procesului de etnogeneza așa cum se reflectă în lumina descoperirilor arheologice și a izvoarelor scrise, urmărindu-se principalele direcții de cercetare: problema continuității etnice și culturale a dacilor și populației daco-romane, permanentizarea influențelor factorilor roman și romano-bizantin și raporturile populației locale cu populațiile migratoare, care s-au instalat temporar sau mai statornic pe acest teritoriu în mileniul I e.n. A fost analizat modul în care populațiile alogene au influențat procesul de etnogeneza sub raport cultural, demografic și social economic: Șt. Pascu, Ștefan Ștefănescu (raport), Suzana Dolinescu-Ferche, Maria Comșa, Eugenia Zaharia, Radu Popa (comunicări).

S-a remarcat efortul specialiștilor români și străini de a aprofunda în comun lungul proces de etnogeneza, de a scoate în evidență patrimoniul cultural pe care popoarele din sud-estul continentului le-a adus culturii europene.

În cadrul temei a IV-a, privind statele balcanice și relațiile internaționale între secolele XVIII—XX, au fost analizate, în mod complex, procesul istoric care a precedat formațiunile statelor din sud-estul Europei, relațiile culturale și spirituale dintre țările din sud-estul Europei în evul mediu ș.a.

În timpul desfășurării congresului a avut loc o importantă manifestare științifică : masa rotundă *Sylloge nummorum graecorum*. Prestigioasa colecție ce și-a făcut apariția ca urmare a unei inițiative luată din 1931 de Royal British Academy, *Sylloge nummorum graecorum* (SNG), a urmărit, și urmărește în continuare, publicarea amănunțită, cu ilustrație completă, de cel mai înalt nivel, a tuturor colecțiilor importante de monede grecești.

Cu toate realizările concretizate în publicarea unui număr destul de mare de fascicule, ca, de exemplu, cele ale Muzeului din Copenhaga, cele ale colecțiilor din Anglia, Fitzwilliam Museum de la Cambridge și Heberden Coin Room de la Ashmolean Museum Oxford din Anglia, ale colecțiilor von Aulock (Istanbul), Evelpidis (Atena), Burton Y. Berry (SUA), cele apărute în R.F. Germania și cele consacrate colecției de la American Numismatic Society, efortul făcut a fost considerat insuficient și ritmul de apariție prea lent.

La Congresul internațional de la Copenhaga (1967) s-a preconizat ca SNG să devină internațională și publicarea colecțiilor să fie continuată în colaborare cu Uniunea academică internațională, care are în alcătuirea ei Comisia internațională de numismatică.

Masa rotundă de la București, organizată sub egida AISSEE, se înscrie într-o serie de reuniuni, în detaliul cărora nu putem intra aici, urmărind îmbunătățirea și extinderea SNG, prin colaborarea numismaților din cât mai multe țări. Desfășurată în ziua de 9 septembrie 1974, cu participarea a numeroși oameni de știință din Anglia, Albania, Belgia, Bulgaria, Franța, R. D. Germană, R. F. Germania, Italia, Iugoslavia și România, masa rotundă de la București, prezidată de acad. Emil Condurachi și prof. Paul Naster (Louvain, Belgia), membru al Comisiei internaționale de numismatică, salutată de sir Ronald Syme, președinte al Consiliului internațional al filozofici și al științelor umane, a examinat multilateral numeroase probleme actuale puse de pregătirea, elaborarea și publicarea SNG.

Problema principală a fost extinderea SNG la cât mai multe țări, pe linia internaționalizării colecției, la București fiind abordată mai ales colaborarea țărilor din estul și sud-estul Europei. În acest sens, avem de subliniat aici că, pentru anii ce vin, trei dintre principalele instituții științifice posesoare de colecții de monede grecești din țara noastră vor pregăti publicarea lor în formula SNG : Institutul de arheologie din București (B. Mitrea, C. Preda, Gh. Poenaru Bordea), Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei R. S. România (Oct. Iliescu) și Muzeul de arheologie din Constanța (R. Ocheșcanu).

Masa rotundă a examinat cu atenție, propunându-se puncte de vedere interesante, probleme numismatice, științifice, în sens mai larg, și tehnice, care vor contribui și ele desigur la îmbunătățirea și reactivarea acestor importante publicații care, odată apărute, constituie instrumente de lucru în adevăratul sens al cuvântului, fie pentru determinări mai precise, fie pentru viitoare *corpora*, fie pentru studii de profundă specialitate dedicate unei cunoașteri tot mai amănunțite a activității unuia sau altuia din atelierele atât de numeroase și diferitelor autorități emitente de „monede grecești”. Reușita întrunirii de la București este, credem, o garanție pentru succese viitoare în acest domeniu de cunoaștere.

Congresul a constituit o reușită sub raport științific, al organizării și al climatului de prietenie și cordialitate în care s-a desfășurat.

Suzana Dolinescu-Ferche și Gh. Poenaru Bordea